

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני ז"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת ניצבים תשפ"א | גליון מס' 308

פניהם.

לפי זה יובן, מדוע אחר ששמעו את הקללות שבתורת כהנים, לא הוריקו פניהם. כי הקללות ההן פורשו כולנה, בלי יוצא מן הכלל. בשל כך, פירשו אותן בני ישראל, כפי שאכן ניהמם משה רבינו, שאינן ממש כפשוטן.

(זרע שמשון פרשת ניצבים, מאמר א)

~

והיה בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך וגו' לא יאבה ה' סלח לו וגו' ורבעה בו כל האלה

הכתובה בספר הזה. (דברים כט יח-יט)

הגמרא (ברכות נו.) מספרת על אביי ורבא, שראו בחלומם את הפסוק (לעיל כח לא), 'שורך טבוח לעיניך'. שניהם פנו אל בר הדיא, שהיה פותר חלומות. אביי, שילם לו בשכרו זוז. ואילו רבא, לא נתן לו מאומה. בשל כך, לאביי הוא פירש את הפסוק לטובה, וגם את החלום פתר לו באופן זה. אך לרבא, פירש את הפסוק לרעה, ובהתאם לכך, פתר לו את חלמו.

לאור זאת, שמא יבוא מאן דהו ויבקש לפרש את פסוקי הקללות לטובה, כמו שפתרם בר הדיא. פרשנות שכזו, יכולה לגרום לאדם, להתברך בלבבו ולומר, 'שלום יהיה לי' ולא איענש על חטאי. איש כזה, מזהירה אותו התורה, 'לא יאבה ה' סלח לו'. אלא, 'ורבעה בו כל האלה הכתובה בספר הזה'. כי ינהג ה' עמו במידה כנגד מידה. אחר והוא עיוות את משמעות הכתובים, ייענש ויתקיימו בו הקללות כפי שנכתבו, כפשוטן ממש. (עיין באורך במאמר הקודם).

(שם)

אתם ניצבים היום כלכם (דברים כט ט)

למה נסמכה פרשת אתם ניצבים לקללות. לפי ששמעו ישראל, מאה קללות חסר שתיים, חוץ מ"מ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו, מי יוכל לעמוד באלו. התחיל משה לפייסם. אתם ניצבים היום, הרבה הכעסתם למקום, ולא עשה אתכם כליה, והרי אתם קיימים לפניו. (ש"י,

ממלך לגדה)

יש להבין, מפני מה הוריקו ישראל פניהם, דווקא אחרי ששמעו, את הקללות שבפרשת כי תבוא. מדוע לא אירע כך, גם בשעה ששמעו את מ"ט הקללות שבתורת כהנים.

עוד יש לדקדק, למה אמר 'מאה קללות חסר שתיים'. מדוע לא אחז בלשון פשוטה, 'צ"ח קללות'. וכמו שאומר 'חוץ מ"מ"ט שבתורת כהנים'. ולא אמר, 'חמישים חסר אחת'.

ויתכן לבאר, בהקדם מאמר הכתוב (לעיל כח סא), 'גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת יעלם ה' עליך'. הרי לנו, מלבד צ"ח הקללות, עוד שתיים אשר אין מהותן מפורשת. לכן מזכיר רש"י בלשונו, 'מאה קללות חסר שתיים'. היינו רק צ"ח הקללות שהתפרשה מהותן, למעט את השתיים שלא התפרשו.

יתירה מזאת יתכן לומר, כי דווקא שתי הקללות אשר לא התפרשו, הן אשר גרמו לבני ישראל, שהוריקו פניהם. משום שלולא אותן הקללות, יכלו גם הם להבין, כי אין הקללות מתפרשות כפשוטן, ואינן חמורות כל כך. וכמו שבאמת אמר להם משה רבינו, 'הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה'. אולם, היות ורק שתי קללות לא התפרשו, למדו מכך בני ישראל, כי שאר הקללות שהתפרשו, הרי הן שונות והן ממש כפשוטן. לכן כל כך נבהלו, עד שהוריקו

הכנה לראש השנה

בחודש השביעי באחד לחודש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קודש (ויקרא כג 7)

בראש השנה, כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון. מאי כבני מרון? הכא תרגימו כבני אמרנא. (ככבשים שמונים אותן לעשרן, ויוצאין זה אחר זה בפתח קטן, שאין יכולין לצאת כאחד). ריש לקיש אמר, כמעלות בית חורון. (-הדרך קצר, ואין שנים יכולין לילך זה בצד זה). ורב יהודה אמר שמואל, כחיילות של בית דוד. (-וכך היו מונים אותם, יוצאים זה אחר זה, בצאתם למלחמה). (ראש השנה ית. ובלש"י)

שומה עלינו להבין, במה נחלקו שלושת הפירושים. כי אם אכן כולם מודים לאותה משמעות, שכולם עוברים לפניו בזה אחר זה, לשם מה נקטו כל אחד במשל שונה.

ויתכן לומר, כי מחלוקת זו תלויה במחלוקת אחרת, מחלוקת של תנאים. והיא, שנחלקו אימתי האדם נידון. לרבי מאיר, הכל נידונים בראש השנה וגזר דין שלהם, נחתם ביום הכיפורים. רבי יהודה אומר, הכל נידונים בראש השנה. וגזר דין שלהם, נחתם כל אחד ואחד בזמנו. בפסח על התבואה. בעצרת על פירות האילן וכו', ואילו רבי יוסי אומר, אדם נידון בכל יום.

בני הישיבה שתרגמו כבני אמרנא, ככבשים, אפשר שסברו כרבי מאיר שהכל נידונים בראש השנה ונחתמים ביום הכיפורים, שהוא עשירי לחודש תשרי. וזהו בדומה למניין הכבשים, לצורך מעשר. שהיו מונים תשעה והעשירי היה קודש.

ריש לקיש שאמר כמעלות בית חורון, יתכן וסבר כרבי יהודה, שהגזר דין של כל דבר נחתם בזמנו. זאת, בדומה למעלות בית חורון, שאין

יכולים לעבור בהם כולם ביום אחד. אלא צריכים להמתין איש לרעהו, עד שיסיים לעבור.

ורב יהודה שאמר בשם שמואל, כחיילות של בית דוד, אולי סבר כרבי יוסי, שאדם נידון בכל יום. וזה, כמו חיילי בית דוד, אשר מידי יום ביומו בצאתם למלחמה, אינם יודעים האם חלילה יפקד אחד מהם לבלי שוב עוד.

(זרע שמשון פרשת אמור, מאמר ו)

הלכתא כנהמנו?

בית והון נחלת אבות

בחור חסו, ונדרות גילו החתכסר לא חצא את עידוכו, אך החסיך לעסוק בחורה בחלף, ובעט לבו בה', לפני תקופה החליט, לקחת על עצמו את עול אחסכת עשור בספר זרע ענה בעיר רחובות, ונדרתה הפלא, ביום חלואות ארבעים יום לקבלתו, בא בכרית האירוסין בעשה טובה וחוצלת, יראה דורות ישרים יבורכו. ככרכת רבינו בהקדמתו לחלואות ענה: "וודע לבניה יקראו החיל אשר נעם אלפים בלבם, ונדב לבם אותם ללכת מחיל אל חיל אזלי קדשו לו, רוחם יכסוף באצרא דפרקא, ריהטא, ונודע את דבר ה' הויצא מפי קל שבקלים. וככותיהו הוא דאהניא לי בחודע" דנקין חסו חודע". וסם הס יקחו חלקם, אשריהם בעולם הזה, בית והון נחלת אבות, וטוב להם לעולם הבא, טובה מצנחות עגי החטאון".

טוב שמוע

נכתבים ונחתמים בספרי חיים. לומדים ומסייעים בלימוד תורת הזרע שמשון, והצדיק זי"ע ילמד עליכם זכות בימי הדין. לתרומות חייגו 077-2027-554, שלווחה 11. תזכו למצוות וכל הישועות.

